

**BODEN
SKOLAN**

UR ETT NYTT PERSPEKTIV

VÅNINGSPLAN

BODENSKOLAN A **6** B BODENSKOLAN

HAVREMAGASINET
ETT SINNRIGT MASKINERI A **5** B BODENSKOLAN

200 WOMEN A **4** B 200 WOMEN

200 WOMEN A **3** B 200 WOMEN

200 WOMEN A **2** WC RECEPTION
CAFÉ
BUTIK

A **1**

STÄNGT FÖR SÄSONGEN

BODENSKOLAN

UR ETT NYTT PERSPEKTIV

Man ska inte underskatta värdet av en lokal kulturhistoria.

I Norrbotten stavas en del av den historien Bodenskolan – 14 konstnärer som från femtiotalet och framåt kom att spela en viktig roll, inte bara för Bodens, utan för hela länets konstliv.

Bodenskolan kom att bli eftervärldens benämning på den grupp av mer eller mindre självlärdade konstnärer som fann varandra genom studiecirklar och kursverksamheter. Några konstnärliga manifest skrev de aldrig, men de inspirerade och stöttade varandra, ordnade utställningar och utvecklades tillsammans.

Som stad betraktad är Boden relativt ung med en historia som är intimt förknippad med 1900-talets militära försvarsstrategi. Satsningen på det militära drog till sig människor från hela Sverige, många med kulturella intressen. Snart bildades bland annat ett konstgille som redan på 1940-talet arrangerade utställningar med flera av dåtidens stora namn – Sigrid Hjertén, Isaac Grünewald och Ragnar Sandberg, bara för att ge några exempel. Bildningstörsten var stor och under åren startades kurser i teckning, måleri och konsthistoria.

Det var i den myllan konstnärerna i Bodenskolan fann varandra. Boden blev en aktiv konststad med många yrkesverksamma bildkonstnärer och föga förvånande var det just här Norrbottens första kommunala konsthall öppnades.

I detta ljus kan man förstås också se etableringen av Havremagasinet. För att påminna om historien har Havremagasinet ofta ägnat en del av sina utställningar åt just Bodenskolan. Efter att under några somrar ha ställt ut verk av de 14 konstnärerna, visades sommaren 2014 och 2015 utställningarna Efter Bodenskolan

där lika många samtida konstnärer med rötter i eller med anknytning till staden deltog. 2016 fick fyra av Bodenskolans konstnärer möta fyra i Norrbotten nu verksamma konstnärer i utställningen Pendang. Några somrar tidigare inventerades hemmen i Boden på jakt efter verk inför utställningen Bodensarnas Bodenskolan.

Denna grundliga inventering är väsentlig för årets utställning Bodenskolan. Spårandet och dokumenterandet av de 14 konstnärernas samlade bildskatt har tydligt visat hur de influerade och inspirerade varandra i sina individuella konstnärskap genom åren.

Det är också utgångspunkten för sommarens utställning som innehåller verk av bodenkonstnärerna presenterade utifrån olika teman: porträtt, landskap, stilleben och purism.

I samband med utställningen släpper också Havremagasinet boken Att leva i tidens ytvatten, som handlar om Bodenskolan och är skriven av Bertil Sundstedt.

Den norrbottniska konsthistorien tog naturligtvis inte slut med Bodenskolan, vilket inte minst Havremagasinet visat i sin utställningsverksamhet. Men de gamla bodenkonstnärerna fortsätter att påminna om sin existens i olika sammanhang. Bland annat genom ett nytt instiftat stipendium som kommer delas ut i Ingvar Jigruds anda av sonen Tommy. Stipendiaten ska ha sina rötter i Norrbotten eller Västerbotten, ha utbildat sig konstnärligt på Sunderby konstskola, brinna för konsten i norr, vara lovande och avse att satsa på att sin talang. Länskonsthallen har i samarbete med Konstskolan vid Sunderby folkhögskola tillsammans med tidigare lärare nominerat fyra kandidater som Tommy Jigrud väljer ut och utser stipendiat bland. Stipendiet delas ut under vernissagen på Havremagasinet 6 juni 2018.

BODENSKOLAN SOMMAREN 2018

2018 & 2019 är jubileumsår för sex av de fjorton konstnärerna i Bodenskolans som skulle ha fyllt 100 år. I samband med det vill Havremagasinet än en gång lyfta deras konstnärskap.

Tack vare konstintresserade bodensare, släktingar, kommuners och regionens samlingar har jag haft den stora förmånen att välja verk som känns representativa för de olika konstnärernas uttrycksätt.

Till denna utställning har vi fokuserat på fyra stycken motivteman – porträtt, landskap, purism och stilleben. Teman som löper över tid, visar den inspiration som konstnärerna gett varandra och hur de utvecklats genom åren och funnit sin egen stil.

INGELA ÖGREN WEINMAR
INTENDENT

Bertil Linné (1913 – 2000)

flyttade från Boden till Stockholm för studier vid bland annat Konstfack. Han arbetade också under några år som assistent åt konstnären Einar Forseth innan han 1940 återvände till Boden. Hans målningar präglades av en stark koloristisk känsla och hans motivkrets var varierad, även om han gärna hämtade motiven från sina omgivningar. Han utförde flera offentliga verk, det sista var altartavlan i Mariakyrkan i Sävast församling. Linné målade in i det sista och hann under sitt liv skapa tusentals verk.

June Montana Lorentz (1915 – 2007)

föddes i USA. När fadern dog återvände modern till Sverige och Lorentz växte upp i Boden. Som 18-åring flyttade hon till Stockholm för att studera vid olika målarskolor. Hon hann också bo i bland annat Helsingfors, Paris och Norge innan hon 1945 återvände till Boden. Lorentz varierade sig stil-, teknik- och motivmässigt under sitt konstnärskap och undervisade även inom konst.

Stig Sandberg (1925 – 1961)

studerade under två år för Isaac Grünewald. Senare var han påverkad av Västerbottensmålaren Helge Linden och hans puristiska, detaljfattiga måleri i dämpad färgskala. Sandberg utövade sedan i sin tur inflytande på de unga Bodenkonstnärer som han undervisade i kvällskurser. Redan som tämligen ung var han en etablerad konstnär och 1952 hade han sin största utställning i Boden. Sandberg arbetade även som teckningslärare och företog studieresor till Frankrike och Spanien.

Ingvar Jigrud (1918 – 1994)

kom från Åsele, där han var född, till Boden i samband med värnplikten. Han arbetade som målare innan han kunde försörja sig som konstnär och han undervisade också under många år på Sunderby folkhögskola. Han sökte balans mellan färg och form och hans måleri hölls ihop av en stark men tyglad känsla. Jigrud hade ett flertal separatutställningar runtom i Sverige och utförde många offentliga arbeten.

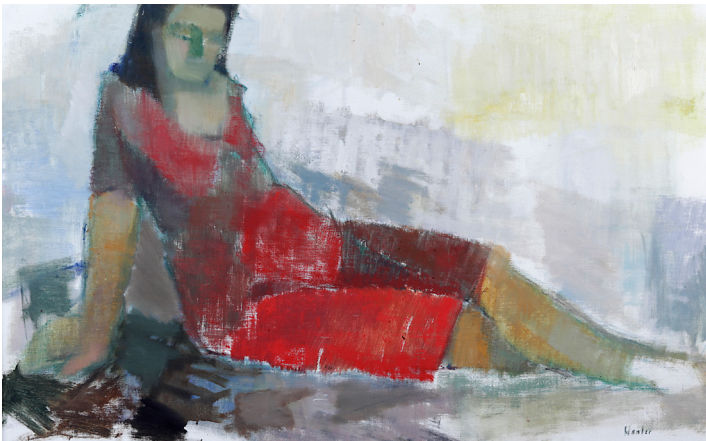
John Thorgren (1918 – 2000)

var en västerbottning som flyttade till Boden och gjorde militär karriär innan han på 50-talet kunde bli konstnär på heltid. Under många år bodde Thorgren i Stockholm och hans motivkrets stammade från fyra områden: fjälltrakterna, Stockholm, Boden och Gotland. Thorgren var en målare som gärna uttryckte sig i stort format och förutom naturmotiv har han även målat porträtt.

Rune Wanler (1924 – 2005)

hade sin debututställning 1959 tillsammans med Stig Winnerskog. Han levde hela sitt liv i Boden och var från början av sin konstnärliga bana påverkad av Stig Sandbergs purism, men utvecklade sedan ett allt mer expressionistiskt och koloristiskt måleri. Tvärtemot de flesta andra av Bodenkonstnärerna valde Wanler oftast bort naturen och ställde hellre människan och mänskliga relationer i centrum för sitt måleri.

Stig Winnerskog (1930 – 1994)

närmade sig ett yrkesliv som konstnär stegvis: först arbetade han på SJ, sedan var han bildlärare och till slut kunde han ägna sig åt konsten på heltid. Winnerskog var en naturlyriker som helst av allt gestaltade Norrbottens kustland, och då sökte fånga platsens stämning och ljus. På äldre dagar blev det allt viktigare att måla och tolka det som han kallade den inre bilden.

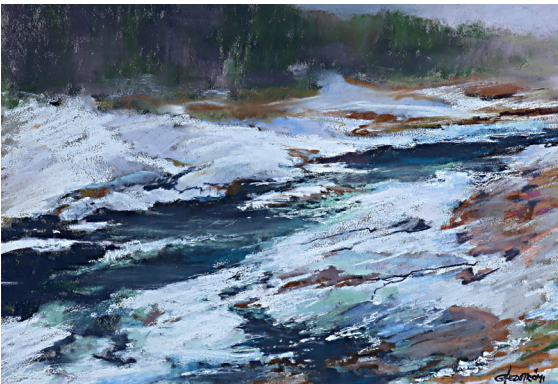
Jean Carlbrandt (1924 – 2005)

utbildade sig på Valands konstskola och flyttade på 40-talet från Göteborg till Norrbotten. Han var målare och tecknare men utförde även olika offentliga arbeten i många städer i Sverige, från Göteborg till Töre. Därtill var han inredningsarkitekt, formgivare och illustratör. På 60-talet flyttade han till Sundsvallstrakten.

Gösta Hedström (1919 – 2005)

arbetade som posttjänsteman. Han hade en förkärlek för torrpastellen och han använde den gärna för att utföra fjällmotiv om vintern, vilket var lite ovanligare inom landskapsmåleriet. Hans måleri var utfört med finstämd känsla för naturens färger och ljus. I samarbete med Gammelstads handväveri utvecklade han textila landskapsbilder i röllakansteknik, varav många finns i offentlig ägo.

Gösta Näsvalld (1918 – 1989)

var ursprungligen från Råneå, men bosatte sig i Boden. Han arbetade som lokförare hela sitt liv och fann det fördelaktigt att kombinera sitt yrke med sitt stora konstintresse. Han deltog flitigt i samlingsutställningar, bland annat i Bodenskolans (eller "Bodengruppen", som dess medlemmar då kallade sig) gemensamma utställning 1948 och hade senare även ett antal separatutställningar.

Sven Bohman (1919 – 2008)

flyttade under barn- och ungdomsåren runt en del på grund av faderns tjänst vid SJ, innan familjen slog sig ner i Boden. Som tonåring var Bohman intresserad av att teckna och måla; det äldsta bevarade verket av honom är ett porträtt från 1934. När han som vuxen arbetade på en färgaffär med avdelning för konstnärsmaterial stimulerades intresset ytterligare. Han var autodidakt och via självstudier kom han att behärska olja, akvarell, gouache och pastell; i dessa olika tekniker utförde han finstämda naturskildringar.

Hjalmar Rönnbäck (1896 – 1984)

hade som hemmansägare sin yrkesbana utstakad. Han studerade konst vid Carl Wilhelmsson målarskola i Stockholm men i övrigt fick han vänta till pensioneringen innan han kunde ägna sig på heltid åt sitt konstnärskap. Som skulptör arbetade han helst i trä och järn, som han formade till massiva, levande figurer; människor och djur. Han var även målare och valde då helst motiv från fjällen och hembygden.

Bror "Brockas" Zackrisson (1907 – 1989)

föddes i Boden och förutom konstnär var han även en skicklig jazzmusiker. Han målade färgstarkt och ofta lätt surrealistiskt. Zackrisson finns representerad i ett antal kommuner och landsting.

Jan Olof Marner (1919 – 1989)

beskrev någon gång sig själv som levnadskonstnär. Från och till arbetade han med reklam och scenografi - när han inte målade, vilket han gjorde egensinnigt och experimentellt, i olika tekniker och på olika material. Han strävade inte efter och blev heller aldrig en del av Bodens konstetablissemang på så sätt att han gjorde offentliga utsmyckningar eller finns representerad i offentliga samlingar. Däremot var han en av initiativtagarna till Bodenskolan.

THE BODEN SCHOOL FROM A NEW PERSPECTIVE

We should not underestimate the value of local cultural history.

In Norrbotten, part of that history is spelled The Boden School – 14 artists from the 1950s and on who came to play an important role in the art world, not only in Boden, but in the whole of Norrbotten.

The Boden School was the name posterity gave to the group of more or less self-taught artists who found each other through study circles and courses. They never wrote any art manifestos, but they inspired and supported each other, organised exhibitions and developed together.

As a town, Boden is relatively young, with a history intimately associated with 20th-century strategic defence. Military projects attracted people from all over Sweden, many of them with cultural interests. Among other things, an art guild was soon formed, which as early as the 1940s was arranging exhibitions featuring some of the great names of the age – Sigrid Hjertén, Isaac Grünewald and Ragnar Sandberg, to name just a few. The thirst for knowledge was great and over the years courses in drawing, painting and art history were held.

It was in this hothouse the artists of the Boden School found each other. Boden developed an active art scene with many professional visual artists, and not surprisingly it was here Norrbotten's first municipal art gallery opened.

Naturally, we can also see the foundation of Havremagasinet in this light. To spotlight this history, Havremagasinet has often devoted parts of its exhibitions to the Boden School itself. Having exhibited works by the 14 artists for a number of summers, in 2014 and 2015 the summer exhibitions After the Boden School were held, where an equal number of contemporary artists took part, who have their roots in Boden or are associated with Boden. In 2016, four of the Boden

School artists came together with four artists now active in Norrbotten in the exhibition Pendang. During a few summers previous to that, an inventory was carried out in homes in Boden in the search for works for the exhibition Bodensarnas Bodenskolan (The Bodeners' Boden School).

This thorough inventory is significant for this year's exhibition The Boden School. Tracing and documenting the collective artistic storehouse of the 14 artists has shown how they influenced and inspired each other in their individual artistry over the years.

It is also the starting point for this summer's exhibition, which contains works by the Boden artists presented by theme: portraits, landscapes, still life and purism.

In connection with the exhibition, Havremagasinet is releasing the book Att leva i tidens ytvatten (Living in the Surface Water of Time), written by Bertil Sundstedt, which deals with the Boden School.

Of course the art history of Norrbotten does not end with the Boden School, which Havremagasinet above all has shown in its exhibitions. The old Boden artists continue to remind us of their existence in different contexts – among others through a newly established scholarship to commemorate Ingvar Jigrud which will be awarded by his son Tommy. The recipient must have roots in Norrbotten or Västerbotten, have studied at Sunderby School of Art, be passionate about art in the north, show promise, and intend to invest in his/her own talent. The county art gallery, in cooperation with the School of Art at Sunderby School of Adult Education, together with four former teachers has nominated four candidates among whom Tommy Jigrud will choose one to receive the scholarship. The scholarship is to be awarded at the opening of the exhibition in Havremagasinet on 6 June 2018.

BODENSKOLAN

SUMMER 2018

The years 2018 and 2019 are jubilee years for six of the fourteen artists of the Boden School, who would have celebrated their 100th birthdays. In that context, Havremagasinet would like to again showcase their artistic achievements.

Thanks to the collections of art-loving Bodeners, relatives, municipalities and regions, I have had the great privilege to select works that feel representative of the different artists' forms of expression.

For this exhibition we have focused on four themed motifs – portraits, landscapes, purism and still life: themes that supersede time and show the inspiration the artists have given each other, and how they developed over the years and found a style of their own.

INGELA ÖGREN WEINMAR
CURATOR

June Montana Lorentz (1915 – 2007)

was born in USA. Her parents were Swedish and when her father died her mother returned to Sweden and Lorentz grew up in Boden. At the age of 18 she moved to Stockholm to study at various art schools. She also lived in Helsinki, Paris and Norway before her return to Boden in 1945. Throughout her artistry she varied her styles, techniques, motifs and she also taught art.

Bertil Linné (1913 – 2000)

moved from Boden to Stockholm to study at, among other art schools, Konstfack (University College of Arts, Crafts and Design). He also worked as an assistant to artist Einar Forseth for some years before he in 1940 returned to Boden. Characteristic of his paintings was his strong colouristic sense; his motifs varied although he often found them in his immediate surroundings. He executed several public art works, the last one was the altar painting in the Sävast congregation's Mariakyrkan. Linné kept on painting to the very last and he managed to complete thousands of art works in his life time.

Stig Sandberg (1925 – 1961)

studied for two years for Swedish artist Isaac Grünewald. Later on Sandberg was influenced by artist Helge Linden and his puristic, detail poor painting in subdued colours. Sandberg in his part exerted an influence on the young artists in Boden he taught in art at evening classes. When still quite young he was already an established artist and in 1952 he had his largest solo exhibition in Boden. Sandberg also worked as a drawing instructor and went on study trips to France and Spain.

Ingvar Jigrud (1918 – 1994)

came from Åsele in Västerbotten, where he was born, to Boden for his military service. He worked as a painter before he could support himself as an artist and he also taught art for many years at Sunderby folk high school. He searched for a balance between colour and form and his paintings were kept together by a strong but checked feeling. Jigrud had a number of solo exhibitions round about in Sweden and also created several public art works.

John Thorgren (1918 – 2000)

moved to Boden from Västerbotten for a military career. In the 1950s he could become a full-time artist. For many years Thorgren lived in Stockholm and his choice of motifs stemmed from four regions: the mountains in the north, Stockholm, Boden och Gotland. Thorgren was an artist who preferred to work in large-scale and besides nature motifs he has also made portraits.

Rune Wanler (1924 – 2005)

had his debut exhibition together with Stig Winnerskog in 1959. He lived in Boden his whole life and was from the beginning of his artistic career influenced by the puristic painting of Stig Sandberg. Later on he developed an increasingly expressionistic and colouristic painting. Quite contrary to the other artists of Bodenskolan, Wanler often chose to paint human beings and human relations instead of nature sceneries.

Stig Winnerskog (1930 – 1994)

got closer a professional life as an artist step by step; first he worked at SJ (the Swedish Railway), then he was an art teacher and eventually he could be a full-time artist. Winnerskog was a poetic painter of landscapes, preferably the Norrbotten coast. In his later years it became increasingly important to him to paint and interpret what he called the inner picture.

Jean Carlbrandt (1924 – 2005)

studied art at Valands konstskola in Gothenburg, before he in the 1940s moved to Norrbotten. He was an artist who painted and drew, but also executed several public art works in many Swedish towns, from Gothenburg to Töre. Besides that, he was working with interior architecture, design and illustration. In the 1960s he moved to the Sundsvall region.

Gösta Näsvalld (1918 – 1989)

originally came from Råneå, but settled in Boden. He worked as an engine driver for his whole life, and found his profession very suitable to combine with his great interest in art. He was a diligent participant in group exhibitions, among them the exhibition of Bodenskolan's members in 1948. Later on he also had a number of solo exhibitions.

Gösta Hedström (1919 – 2005)

worked as a postmaster. He had a special liking for pastels and he often used the technique for his winter mountain motifs, a season choice which was a bit unusual in the landscape painting. His painting was executed with a delicate sense for nature's colours and light. In cooperation with a local skilled weaving mill he developed pictures of landscapes in a special textile technique; many of these are public property.

Sven Bohman (1919 – 2008)

moved, because of his father's post at SJ (the Swedish Railway), around quite a bit during his early years, before the family settled in Boden. As a teenager Bohman was interested in drawing and painting, the oldest extant work of him is a portrait from 1934. Working in paint shop as an adult, where there was a department for artist material, stimulated his interest additionally. He was a self-taught artist and by private studies he came to master oil, water-colour, gouache and pastels; in these different techniques he executed delicate natural sceneries.

Hjalmar Rönnbäck (1896 – 1984)

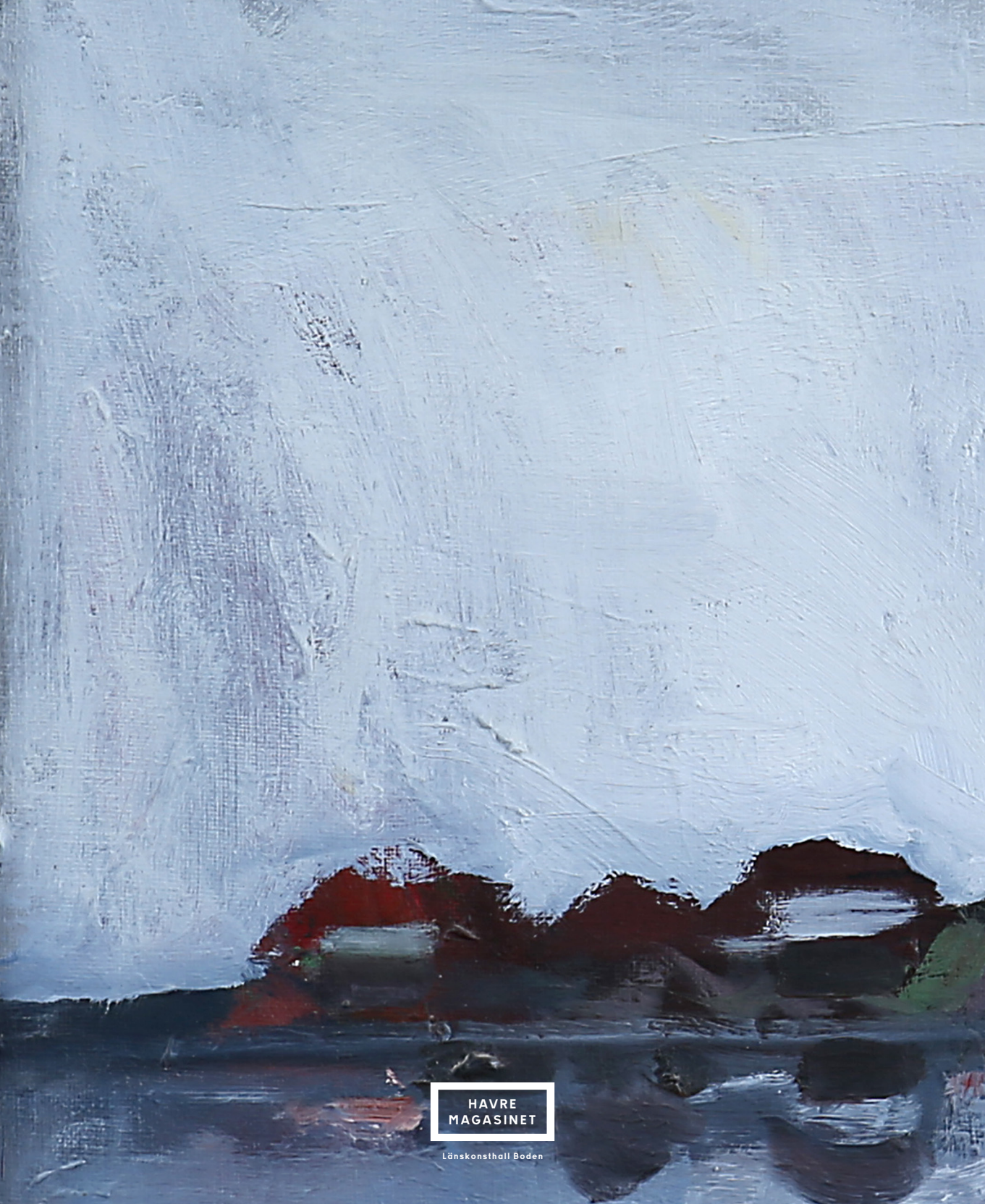
had, as inheriting a homestead, his career predetermined. He studied at an art school in Stockholm, but besides that he had to wait till retirement before he could devote himself to his artistry full-time. As a sculptor he preferably worked in wood and iron which he shaped into massive, living figures; human beings and animals. He was also a painter who chose his motifs from the local district and the mountains.

Bror "Brockas" Zackrisson (1907 – 1989)

was born in Boden and besides being an artist he was also a skilled jazz musician. His painting was colourful and often slightly surrealistic. Zackrisson's work is represented in a number of municipalities and country councils.

Jan Olof Marner (1919 – 1989)

at some occasion described himself as a connoisseur of the art of living. From time to time he worked in public relations and stage design – when he didn't paint, which he did in a self-willed, experimental way, using different techniques and materials. He didn't strive for and nor did he became part of the art establishment in Boden, meaning he didn't create any public art works and he isn't represented in any of the public collections. However, he was one of the initiators at the outset of the Boden group (now known as Bodenskolan).

HAVRE
MAGASINET

Länskonsthall Boden